

[Hartel.]

fremkom noget nyt. Jeg tror, at det ærede Medlem dør venter for meget. Jeg erindrer fra min Studietid, at der et Sted hos Cæsar stod, at Gallerne led af en Trang til at finde paa noget nyt, men om Germanerne gjaldt det modsatte; og her tror jeg, at Handelsministeren er en fuldgod Germaner; jo længere vi kommer nordpaa — og det kan jo kun glæde det ærede Medlem Hr. Christmas Møller —, desmere konservativ bliver Indstillingen, ogsaa hos Socialdemokrater.

Med Hensyn til den Bemærkning, det ærede Medlem Hr. Rager fremsatte om, at der var bragt store Ofre for Landbruget fra de andre Erhvervs Side, maa jeg sige, at de 2 000 Mill. Kr., som det danske Landbrug har tabt i Løbet af en 10—11-aarig Periode, maa være Bevis nok for det danske Landbrugs Offer. Samtidig er det en Kendsgerning, at andre Erhvervsgrupper i det danske Folk taget under eet har haft en Formuefremgang paa over en kvart Milliard; det er jo en lidt ejendommeligt Maade at fordele Lys og Skygge paa i denne Sag, og det ærede Medlems Bemærkninger kan ikke have Krav paa megen Tiltro, naar de ses paa Baggrund af dette.

Den Lovgivning, der her foreligger til Behandling, har officielt det Formaal at skulle værne, som det siges, den danske Valuta, men foruden de valutatiske Formaal har det i Praksis udviklet sig derhen, at Valutalovgivningen ogsaa varetager saavel handelspolitiske som beskæftigelsesmæssige Hensyn. Hvorledes er det nu gaaet paa disse tre Omraader? Der er et gammelt Ord, der siger, at det gaar sjældent godt, naar Smeden har mange Jern i Ilden paa een Gang; og naar vi nu skal se paa, hvordan det er gaaet med de tre Jern, som den højtærede Handelsminister har haft i Ilden paa een Gang i Løbet af den Tid, han har haft med denne Sag at gøre, tror jeg ogsaa, man maa sige, at det er gaaet daarligt med dem alle tre.

Ved Begyndelsen af 1936 var der, for nu at tage det valutatiske Spørgsmaal først, en Bankgæld til Udlandet paa 96 Mill. Kr. — altsaa Nationalbankens plus de private Bankers Gæld. I Løbet af Foraaret optog vi et svensk Laan paa 45 Mill. Kr., og dette i Forbindelse med Sommermaanedernes Eksportoverskud hjalp den slunkne Valutakasse, saaledes at vi ultimo August Maaned stod med et Minus paa kun 18 Mill. Kr. Men derefter gik det paa ny rask ned ad Bakke. I September var Tilbagegangen 6 Mill. Kr., i Oktober andre 6 Mill. Kr., og i November 22 Mill. Kr. I December stivede

man paa ny Stillingen af ved gennem Hypotekbanken at optage et Laan paa 1½ Mill. Lstr. eller ca. 34 Mill. Kr. Det er jo egentlig ganske godt klart paa et Aar; altsaa store nye Valutareserver er sat ind udefra, og ingen kan hævde i Dag, at Stillingen er betrygget. Tværtimod, gennem de Forslag, som her er forelagt, aander der Angst og Skræk for den fremtidige Udvikling. Vi kan selvfølgelig paa ny søge at laane i Udlandet. Jeg har Gang paa Gang taget Afstand fra denne uværdige Politik, at vi lægger Dagens Byrder over paa Eftertiden, og jeg vil paa ny gøre det. Det at laane er jo kun en Belastning af de fremtidige Arbejdsmuligheder; jeg mener ikke, vi har nogen moralsk Ret til dette, og jeg kan heller ikke indse, at der er nogen som helst fornuftige økonomiske Hensyn, der gør det ønskeligt at optage Laan: hjemtage og omveksle Sterling til 22,40 og derefter give Importørerne denne Valuta til de 22,40 eller mellem 22,40 og 22,50, saa at disse herefter kan indkøbe Varer fra Udlandet for disse Penge og beregne sig en vældig Opgæld paa den ad denne Vej let erhvervede Sterling; saa ogsaa fra dette Synspunkt maa jeg stærkt fraraade Laanepolitik.

Landbrugets Valuta er jo nu i en Aarrække gaaet den Vej, som jeg her omtaler, og det er sket gennem den legaliserede Tvangsaflevering af Valutaen. Mange synes slet ikke at tænke paa, at det i dobbelt Forstand gaar ud over Landmanden: i første Omgang afgiver han sin Valuta til denne Kurs, 22,40, som der kæles for, og som man er angst for ikke kan opretholdes, og i næste Omgang maa Landmanden betale de Varer, han skal bruge i sin Bedrift og Husholdning, med den Fordyrelse, som Monopolsystemets Indehavere er i Stand til at lade disse Varers Pris undergaa i Kraft af det Valutamonopol, som eksisterer. Det er hele denne Politik, vi fra vor Side vender os imod. Men naar vi vender os imod dette og siger, at det er bedre åbent at erkende Stillingen og lade Kronen falde, hævder man straks over for os: Ja, men dette vil betyde en Fordyrelse af Varepriserne for den mindre bemidlede Del af Befolkningen, først og fremmest følelig for denne. Vi siger over for dette, at den Fordyrelse, man her fabler om, har vi allerede i Kraft af det Valutasytem, som er. En Købmand vilde ikke være en Købmand, om han ikke allerede nu havde sat sin Pris op til det højest opnaaelige, saaledes at dette, at han maaske blev tvunget til at give mere for den fremmede Valuta, bestemt ikke vilde give ham